

Östersunds tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
Box 708
831 28 Östersund

Datum 2026-01-20
SMHI Dnr 2025/2924/5.4.1
Er referens M 3991-25

mmd.ostersund@dom.se

Yttrande över Kungörelse - ansökan om tillstånd till utbyte av befintlig bro över Vojmån vid Vojmåns station, Vilhelmina kommun

SMHI har tagit del av rubricerad kungörelse och har följande synpunkter. Yttrandet avgränsas till SMHIs kompetensområden hydrologi (enbart ytvatten), meteorologi (inklusive luftmiljö) och klimatanpassning.

Hydrologi

Dimensionerande flöden och nivåer

I bifogade underlag förefaller det som att planerad anläggning dimensioneras efter modellerad vattenföring från SMHIs Vattenwebb. Data från Vattenwebben ska betraktas som *vägledande* för samhällets allmänna behov och är inte avsedda att användas för dimensionering av tung infrastruktur. Detta framgår på SMHIs webbplats och uttrycks också explicit i Trafikverkets Krav för Avvattning, Dimensionering och utformning (TRVINFRA-00231).

Karaktäristisk vattenföring anges i tabellform i den tekniska beskrivningen samt i miljökonsekvensbeskrivningen. Där anges tre flöden hämtade från SMHI – total, stationskorrigerad och naturlig vattenföring men det saknas information rörande vilka av dessa flöden som använts och i vilket syfte. Referensen till SMHI är dessutom ofullständig men antas vara Vattenwebben. Eftersom SMHIs modeller utvecklas och uppdateras kontinuerligt, är det alltid viktigt att dokumentera uppgifter såsom modellversion och/eller nedladdningsdatum i de utredningar som görs.

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 Norrköping • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01 • E-post registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI

Besöksadress Göteborgseskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda

Karaktäristisk vattenföring anges också i de bifogade ritningarna för bron, men där anges helt andra numerära värden. Inte heller där finns en fullständig referens, men där presenteras även korresponderande dimensionerande vattennivåer.

Det är av yttersta vikt att dimensionering av tung infrastruktur sker på vetenskaplig grund och på uppgifter med hög trovärdighet. Att det framkommer olika uppgifter på dimensionerande vattenföring samt att dimensionerande vattennivåer presenteras utan minsta förklaring rörande vilken metodik som använts gör det omöjligt för SMHI att ha några synpunkter på rimligheten i de dimensionerande förutsättningarna.

Sökanden bör säkerställa att föreslagna anläggningar är korrekt dimensionerade - SMHI betonar starkt behovet av pålitliga hydrologiska dimensioneringsunderlag för dagens förhållanden såväl som under konstruktionens förväntade livslängd.

Generellt om Vattenwebb

SMHI har begränsat med hydrologiska data för avrinningsområdet och inga mätstationer vid den planerade anläggningen, vilket innebär att uppgifterna i Vattenwebb är baserade på modellinformation som inte är specifikt kalibrerad för de platsspecifika förutsättningarna. SMHI garanterar inte riktigheten i de uppgifter som tillhandahållna data representerar eller att de kan användas för det ändamål användaren avser. Underlaget ska betraktas som vägledande för samhällets allmänna behov, framtaget med den bakgrundsinformation och metod som varit tillgänglig vid beräkningstillfället. Beräknade vattenflöden och statistik i Vattenwebb beräknas för en så stor mängd punkter att manuell granskning av varje enskild punkt är omöjlig. De platsspecifika förhållandena är inte beskrivna i den hydrologiska modell som används för de beräkningsresultat som redovisas i Vattenwebb. Osäkerheterna är som störst i de hydrologiska extremerna, en osäkerhet som SMHI uppmanar sökande att vara uppmärksam på ifall det kan vara kritiskt för utformningen av anläggningen. Mer om Vattenwebben och tjänsten Modelldata per område finns här: [Om tjänsten Modelldata per område | SMHI](#)¹.

Klimatförändringen

I miljökonsekvensbeskrivningen, liksom på andra platser i underlagen saknar SMHI avsnitt rörande effekter av förändrat klimat och hur den dimensionerande vattenföringen kan förväntas förändras då konstruktionens beräknade livslängd är lång och bör dimensioneras för de extremflöden som kan komma att förväntas under hela livstiden.

Vid planering av samhället bör hänsyn tas till ett förändrat klimat. I Sverige leder klimatförändringen till ökad risk för torka och förändrad risk för översvämning, kortare period med snö samt förändringar i växtsäsongens längd. Klimatförändringen ger fler och kraftigare extremväder. Redan idag har kraftig nederbörd och torka ökat, liksom värmeböljor såväl på land som i hav. Även intensiteten i många extremväder har ökat till följd av klimatförändringen. Samtidigt minskar vissa extremer förknippade med kyla. Inga entydiga resultat finns som pekar på någon ökning av

¹ <https://www.smhi.se/data/hydrologi/vattenwebb/ladda-ner-modelldata-per-omrade-1.116164>

frekvens eller styrka av stormar i Sverige. Havsnivån stiger men landhöjningen kompenserar till viss del den stigande nivån, mer i norra Sverige än i södra.

Vid bedömning av framtida klimatförändringar, riskvärdering och planering av anpassningsåtgärder bör det framtida klimatet analyseras utifrån flera olika utsläppsscenarier och flera möjliga utfall utifrån dessa bör beaktas.

SMHI hänvisar till:

<https://www.smhi.se/klimat/klimatlaget>

<https://www.smhi.se/klimat/framtidens-klimat/klimatscenariotjansten>

<https://www.smhi.se/kunskapsbanken/meteorologi/skyfall-och-hagel/statistik-for-extrema-korttidsregn---skyfall>

<https://www.smhi.se/klimat/framtidens-klimat/stigande-havsnivaer>

Klimatpåverkan

SMHI ser positivt på att klimatpåverkan beaktas vid val av material inom entreprenaden. För att ytterligare minska verksamhetens klimatpåverkan bör även användning av mer hållbara bränslen för entreprenadmaskiner övervägas.

Avdelningschef Magnus Rödin har beslutat i detta ärende som beretts av Anna Åkesson, Maria Norman och Elias Eklöf.

För SMHI

Magnus Rödin
Chef Avdelning Samhällsplanering

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 Norrköping • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01 • E-post registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI

Besöksadress Göteborgskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda